

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

AKTUĀLĀS TAUTSAIMNIECĪBAS UN MONETĀRĀS NORISES

KOPSAVILKUMS

Pēdējā laikā vērojams naftas cenu kritums veicina pasaules tautsaimniecības atveseļošanu, tomēr tā joprojām ir pakāpeniska, un tautsaimniecības norises dažādos reģionos atšķiras. ASV saglabājas stabila izaugsme, Ķīnā izaugsmes temps palēninās, bet Japānā ekonomiskā aktivitāte nav ieguvusi jaunu spēku. Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās Krievijā turpinās, bet pašlaik tās ietekme uz citām jaunajām tirgus ekonomikas valstīm joprojām ir ierobežota. Globālajā tirdzniecībā vērojamas pieauguma pazīmes. Enerģijas cenu sarukums pazeminājis inflācijas rādītājus visā pasaulē.

Euro zonas finanšu tirgos turpinājās īstermiņa naudas tirgus procentu likmju kritums palielināta likviditātes pārpalikuma apstākļos, īslaicīgi sasniedzot jaunus vēsturiski zemākos rādītājus. Arī ilgtermiņa procentu likmes sasniegušas vēsturiski zemākos rādītājus, atspoguļojot vāju izaugsmes tempu un zemu inflācijas dinamiku, kā arī tirgus gaidas, ka Eurosistēma veiks valstu parāda vērtspapīru pirkumus. Vienlaikus palielinājušās euro zonas akciju cenas. Euro kurss turpinājis kristies gan nominālajā efektīvajā izteiksmē, gan attiecībā pret ASV dolāru.

Kopumā jaunākie ekonomiskie rādītāji un apsekojumu rezultāti joprojām liecina par mērenu euro zonas tautsaimniecības izaugsmi īstermiņā, savukārt nesenantam naftas cenu kritumam vajadzētu veicināt izaugsmi ilgtermiņā. Vienlaikus, neraugoties uz nelielām uzlabošanās pazīmēm darba tirgos, saglabājas augsts bezdarba rādītājs, un gaidāms, ka neizmantojamo jaudu apjoms tikai pakāpeniski saruks.

Euro zonas SPCI inflācija decembrī būtiski samazinājās (līdz -0.2%). Balstoties uz pašreizējo informāciju, saglabājas vājas īstermiņa inflācijas prognozes, un nākamajos mēnešos SPCI gada inflācija, iespējams, būs ļoti zema vai negatīva. Gaidāms, ka ECB monetārās politikas pasākumi, notiekošais atveseļošanās process un nākotnes līgumu tirgos ietvertais pieņēmums par pakāpenisku naftas cenu palielināšanos nākotnē veicinās inflācijas rādītāju pakāpenisku paaugstināšanos vēlāk 2015. gadā un 2016. gadā.

Monetārā analīze liecina, ka M3 gada kāpuma temps novembrī turpināja palielināties. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma kritums turpināja samazināties, savukārt mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugums stabilizējies nelielā pozitīvā līmenī. Šīs norises veicināja kopš 2014. gada vasaras vērojams vispārējais un būtiskais aizdevumu procentu likmju samazinājums. Neraugoties uz kreditēšanas nosacījumu uzlabošanu, uz ko norāda euro zonas banku veiktās kreditēšanas 2015. gada janvāra apsekojums, tomēr saglabājas samērā stingri kredītu standarti. ECB monetārās politikas pasākumiem būtu jāveicina turpmāka kredītu plūsmu uzlabošanās.

ECB Padome, pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, 2015. gada 22. janvāra sanāksmē nopietni pārskatīja cenu attīstības tendenču perspektīvas un līdz šim panāktos monetāros stimulus. Tā rezultātā Padome nolēma:

- pirmkārt, izveidot paplašinātu aktīvu pirkšanas programmu, ietverot tajā jau esošās ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru un nodrošināto obligāciju iegādes programmas, kā arī euro denominētos investīciju kategorijas vērtspapīrus, kurus euro zonas valdības un aģentūras, un Eiropas institūcijas emitējušas otrreizējā tirgū (vairāk informācijas sk. 1. ielikumā);
- otrkārt, mainīt izcenojumu sešām atlikušajām ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijām (ITRMO), likvidējot 10 bāzes punktu starpību ar Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi; šī starpība tika piemērota pirmajām divām ITRMO;
- treškārt, saskaņā ar savām perspektīvas norādēm nemainīt galvenās ECB procentu likmes.